

Bilag A-D

J.nr. 06686-0001 jos/maj

JOHAN SCHLÜTER

Svarskrift

I sag nr. BS 31C-2382/2013

Københavns Byret

Martinus Idealfond

Mariendalsvej 94-96

2000 Frederiksberg

CVR: 20033878

mod

Åndsvidenskabsforlaget

v/ Kurt Christiansen

(herefter Åndsvidenskabsforlaget)

Limfjordsvej 29

2720 Vanløse

Kosmologisk Information

(herefter samlet betegnet Kosmologisk Information)

Klintvej 104, Klint

4500 Nykøbing Sjælland

CVR: 12139101

Kosmologisk Information

v/ Ruth Olsen

(herefter samlet betegnet Kosmologisk Information)

Klintvej 104, Klint

4500 Nykøbing Sjælland

CVR: 17398954

www.martinus-webcenter.dk
v/ Søren Ingemann Larsen
(herefter Martinus Webcenter)
Vesterled 35, st.
2100 København Ø

Fonden Det Tredie Testamente
(herefter DTT)
Vestre Gade 6A
2605 Brøndby
CVR: 29146721

Livets Skole i Åndsvidenskab
(herefter Livets Skole)
v/ Jan Langekær
Vestregade 6A
2605 Brøndby

giver undertegnede møde for de sagsøgte og nedlægger på deres vegne følgende:

Påstande

Åndsvidenskabsforlaget

Ad sagsøgers påstand 1.1.1.-1.1.4:

Frifindelse

Kosmologisk Information

Ad sagsøgers påstand 1.2.1.-1.2.5:

Frifindelse

Martinus Webcenter

Ad sagsøgers påstand 1.3.1.-1.3.7:

Frifindelse

DTT og Livets Skole

Ad sagsøgers påstand 1.4.1.-1.4.7:

Frifindelse

Det bemærkes, at DTT og Livets Skole reelt er en og samme juridiske enhed (CVR 29146721). Livets Skole drives således af DTT og ikke af Jan Langekær personligt. Af denne grund kan Livets Skole ikke være sagsøgt i denne sag, idet de handlinger sagen omhandler reelt er foretaget af DTT. Sagsøger **anmodes** derfor om at frafalde sagen for så vidt angår Livets Skole særskilt.

Indledende bemærkninger

De sagsøgte advokat vil i dette svarskrift forholde sig samlet til visse dele af stævningen, og specifikt til andre dele af stævningen på vegne af hver enkelt sagsøgt, hvor dette er relevant.

Martinus' samlede værk, betegnet Det Tredie Testamente, angives i svarskriftet samlet som Værket.

Sagsfremstilling*Generelt*

Indledningsvis bemærkes det, at de sagsøgte ikke på nuværende tidspunkt har bemærkninger til sagsøgers beskrivelse af sagens forløb. De sagsøgte er imidlertid uenige i sagsøgers juridiske kvalifikation af de sagsøgte handlinger, jf. nærmere nedenfor.

De sagsøgte bestrider ikke, at sagsøger har ophavsretten til Værket, som sagen omhandler.

De sagsøgte handlinger i relation til Værket, som er beskrevet i stævningen kan imidlertid forsvares i henhold til artikel 10 i Den Europæiske menneskerettighedskonvention (herefter EMRK), hvilket der vil blive redegjort nærmere for i det følgende.

Som nævnt i stævningen har sagsøger ved arv fået overdraget rettighederne til Værket, og sagsøger udgiver Værket på eget forlag. Værket er alene tilgængeligt i en sådan form og på sådanne platforme, som sagsøger ønsker det.

Sagsøger udgiver Værket i en anden version end den originale. Sagsøger har således på egen hånd foretaget et meget stort antal ændringer i Værket, der ikke er godkendt af Martinus selv, og ændringerne går stik imod Martinus' ønsker. Af bilag 3 (Love for Martinus Idealfond) fremgår følgende udtrykkeligt:

"Værkerne skal bevares uændret, så eftertiden ikke skal være i tvivl om, hvad der faktisk er Martinus egne værker, og hvad der ikke er."

Det er således aldeles utvetydigt, at Martinus på ingen måde ønskede, at der skulle ændres i Værket.

Sagsøger har desuden med egne ord udtalt følgende i redegørelsen "Udgivelse af Martinus' efterladte skrifter" fra oktober 2004:

"For Instituttet betyder det, at vi er tildelt en meget begrænset opgave, hvis vigtigste del består i at bevare værkerne uændrede og at stille dem til rådighed for omverdenen som det uvurderlige kildemateriale de er."

Redegørelsen fremlægges som **bilag A**.

På trods af Martinus' utvetydige ønske, og sagsøgers egen definition af sine opgaver i redegørelsen fra 2004 har sagsøger foretaget ændringer i Værket i de udgivne versioner. Blot som eksempel kan det nævnes, at der alene i Livets Bog 6, som er en del af værket, er foretaget rettelser, der, når de oplistes, fylder ikke mindre end 29 sider, og her er retskrivningsmæssige rettelser ikke medtaget.

Værket tjener som kildemateriale for mange mennesker, som indgående studerer materialet. Det er af helt central betydning, at det er det originale Værk indeholdende Martinus egne ord, der studeres.

Sagsøger har kategorisk nægtet at udgive Værket i den originale uændrede version på trods af adskillige opfordringer hertil fra en række personer, der lever efter Martinus' verdensopfattelse. Som eksempel herpå fremlægges som **bilag B** et uddrag fra magasinet "Den ny verdensimpuls", nr. 4, december 2007, side 24-27.

Der er en stor offentlig interesse for Værket. Dette gælder naturligvis ikke mindst personer, der lever efter Martinus' verdensopfattelse. Alene i Danmark drejer det sig om flere tusinde personer. Hertil kommer et langt større antal, der studerer Værket. Værket er oversat til mere end 20 sprog.

Denne omfattende personkreds har på baggrund af sagsøgers helt bevidste valg og handlinger været afskåret fra adgang til Værket i sin oprindelige form.

Særligt for personer, der lever efter Martinus' verdensopfattelse, har Værket en enorm betydning, idet Værket anses som en fortsættelse af Bibelen. For personer, der lever efter Martinus' verdensopfattelse, er det helt essentielt, at det er Martinus egne ord og tanker, der læses, studeres og leves efter. Dette gælder ikke mindst, fordi Martinus selv udtrykkeligt skriftligt har erklæret, at der ikke må foretages ændringer i Værket.

Siden sagsøger kategorisk har nægtet at udgive eller på anden måde effektivt give adgang til Værket i sin oprindelige form, har de sagsøgte handlinger været den eneste reelle mulighed for sikre adgang til Værket i sin originale form.

En gennemgang af den relevante praksis og den relevante litteratur på området fører til, at de sagsøgte handlinger ikke er retsstridige, idet hensynet til ytringsfrihed og retten til at modtage information vejer tungere end hensynet til indehaveren af ophavsretten i denne sag.

Sagsøgers ophavsret anvendes i denne sag til at forhindre, at mange danske og udenlandske personer, der lever efter Martinus' verdensopfattelse, kan få adgang til det originale kildemateriale på trods af Martinus' utvetydige ønske om det modsatte. Sagsøgers ophavsret, som den udøves i denne sag, indebærer en markant indskrænkning af muligheden for at få adgang til det originale Værk.

Det er i flere sager fastslået, at hensynet til ytringsfrihed og retten til at formidle og modtage information kan medføre, at en konkret handling ikke udgør en ophavsretlig krænkelse på trods af, at handlingen ikke omfattes af de lovbestemte undtagelser til eneretten. Der kan blandt andet henvises til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse af 10. januar 2013 i sagen Ashby Donald m.fl. mod Frankrig. I den konkrete sag fandtes der ikke tilstrækkelige begrundelser for at lade hensynet til ytringsfrihed veje tungere end hensynet til ophavsretten, men i afgørelsen bliver det imidlertid slået fast, at retsafgørelser fra de nationale domstole, der begrænser ytringsfrihed og retten til at modtage information alene kan forsvares

i henhold til EMRK, såfremt begrænsningen udspringer af lov, følger et legitimt formål samt er nødvendig i et demokratisk samfund. Det er altså ikke et krav, at handlingen er omfattet af en lovbestemt undtagelse til eneretten.

I artiklen Copyright vs. freedom of expression af Dirk Voorhoof og Inger Høedt-Rasmussen fremgår følgende på side 1:

"It is, in other words, no longer sufficient to justify a sanction or any other judicial order restricting one's artistic or journalistic freedom of expression on the basis that a copyright law provision has been infringed. Neither is it sufficient to consider that the unauthorised use, reproduction or public communication of a work cannot rely on one of the narrowly interpreted exceptions in the copyright law itself, including the application of the so-called three-step test (art. 5.5 EU Directive [2001/29](#) of 22 May 2001)."

Artiklen udgør en kommentar til Den Europæiske Menneskerettigheds Domstols afgørelse af 10. januar 2013 i sagen Ashby Donald m.fl. mod Frankrig.

Der vil i det følgende blive redegjort for, at de sagsøgte handlinger ikke udgør en krænkelse af sagsøgers rettigheder.

Handlingerne var nødvendige og af offentlig interesse

Det er fastslået i retspraksis og i den juridiske litteratur vedrørende forholdet mellem ophavsret og ytringsfrihed, at såfremt håndhævelse af ophavsret reelt anvendes til at forhindre offentlighedens adgang til betydningsfuldt materiale, så kan det i nogle situationer forsvares i henhold til EMRK artikel 10 at give offentligheden adgang til materialet, selvom dette nyder ophavsretlig beskyttelse.

Situationen er den, at sagsøger kategorisk har nægtet at udbrede Værket i sin originale form. Dette er klart i strid med Martinus' ønsker og dermed betingelsen for overdragelsen af ophavsrettighederne til sagsøger, jf. bilag 3. Det var således Martinus' klare bestemmelse, at der ikke under nogen omstændigheder måtte redigeres i Værket, uden at ændringerne blev godkendt af Martinus selv. Det er imidlertid netop, hvad sagsøger har gjort.

Dette er sagsøger som nævnt adskillige gange blevet gjort opmærksom på, og sagsøger er blevet opfordret til at udgive eller på anden måde give adgang til Værket i oprindelig form, men sagsøger har på trods af opfordringerne nægtet dette.

Det er af stor offentlig interesse at have adgang til Værket i oprindelig form. Dette gælder som nævnt ovenfor ikke mindst for de mange personer, der lever efter Martinus' verdensopfattelse, for hvem det er afgørende at kunne læse og studere Værket i uændret form.

De sagsøgte handlinger har derfor været nødvendige, da handlingerne var eneste mulighed for at få give offentligheden og dermed også de mange personer, der lever efter Martinus verdensopfattelse, adgang til de originale Værk.

De sagsøgte handlinger kan derfor forsvares, selvom handlingerne ikke falder ind under de i den danske ophavsretslov kapitel 2 nævnte undtagelser.

I en svensk højesteretssag (sag nr. 1998.125) havde et svensk forlag udgivet bogen *Mein Kampf* på det svenske marked. Forlagets begrundelse for udgivelsen var, at det var svært at opdrive et eksemplar af bogen i Sverige, og forlaget påstod med henvisning til EMRK artikel 10, at udgivelsen kunne tillades på trods af, at forlaget ikke havde erhvervet rettighederne til udgivelsen.

Den svenske Højesteret udtaler i afgørelsen følgende:

"I konventionens artikel 10 tillerkänns envar rätt till yttrandefrihet, som emellertid får underkastas sådana inskränkningar eller straffpåföljder som är angivna i lag och i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till bl a annans rättigheter. Lagstöd kan härigenom finnas för att i vissa situationer tillerkänna yttrandefrihetsintresset försteg framför skyddet för upphovsrätten och då fria från ansvar för upphovsrättsintrång.

Även om ett något ökat utrymme sålunda kan finnas för att låta intresset av yttrandefrihet få medföra att ansvar för upphovsrättsintrång inte skall ådömas, kan det dock inte anses att Karl-Erik Hägglund på grund härav skall gå fri från ansvar för att ha gett ut Mein Kampf. Att det kan vara svårt att få tag i exemplar av detta verk av historiskt intresse är alltså inte, som Karl-Erik Hägglund hävdar, tillräckligt för att åtalet skall ogillas."

Den svenske Højesteret når frem til, at der kan være situationer, hvor hensynet til ytringsfrihed går forud for den ophavsretlige beskyttelse med den konsekvens, at et ophavsretligt ansvar ikke udløses.

Den svenske Højesteret når imidlertid i den konkrete sag frem til, at forlagets handlinger ikke kunne forsvares med henvisning til EMRK artikel 10.

I nærværende sag er situationen imidlertid en anden, idet Værket i sin originale form ikke blot er svært at få fat på. Det havde været decideret umuligt at få adgang til det originale Værk, hvis det ikke var for de sagsøgte handlinger.

En anden markant forskel er, at der i nærværende sag er et meget stort antal personer, som ønsker at få adgang til Værket i sin originale form og som har givet aktivt udtryk herfor. På trods af adskillige opfordringer nægter sagsøger imidlertid at give adgang til Værket i original form.

Derudover havde udgivelsen i den svenske sag et klart kommercielt sigte, hvilket ikke er tilfældet i nærværende sag, jf. nærmere nedenfor.

Handlingerne var ikke kommercielt eller økonomisk begrundet

De sagsøgte handlinger har på ingen måde været drevet af økonomiske eller kommercielle hensyn. Dette bevidner den omfattende korrespondance forud for sagen med al tydelighed. De sagsøgte handlinger har ikke genereret et overskud for nogen af de sagsøgte, og dette har ikke været tilsigtet.

Det formodes, at dette ikke bestrides, men såfremt dette måtte være tilfældet, vil de sagsøgte fremlægge dokumentation for, at handlingen alene har været båret af ideelle hensyn.

I ovennævnte artikel, Copyright vs. freedom of expression af Dirk Voorhoof og Inger Høedt-Rasmussen fremgår følgende på side 4:

"Speech, messages, pictures and content which are merely money driven do not enjoy the added value of the protection guaranteed by Article 10 of the Convention."

De sagsøgte handlinger i nærværende sag har netop ikke været drevet af kommercielle og økonomiske hensyn. Dette taler for en beskyttelse af de sagsøgte handlinger i henhold til EMRK artikel 10.

Sagsøgers ophavsret medfører en markant indskrænkning i ytringsfriheden og i retten til at modtage information

Sagsøgers ophavsret til Værket medfører i denne sag, at en stor personkreds fuldstændig afskæres fra at kunne få adgang til Værket i dets oprindelige form.

Professor Henrik Udsen udtaler på side 382 i bogen De informationsretlige grundsætninger 2009 følgende i relation til balanceringen mellem ytringsfrihed og enerettigheder:

"Medfører eneretten en markant indskrænkning i ytringsfriheden, taler det i sig selv for at tillægge ytringsfrihedshensynet vægt."

I denne sag medfører sagsøgers håndhævelse af sin eneret netop en sådan markant indskrænkning.

Særligt vedrørende det såkaldte "Ufuldendte manuskript"

Under pkt. 2.2.1.3 i stævningen omtaler sagsøger det såkaldte "Ufuldendte manuskript".

Sagsøger anfører, at manuskriptet, som Åndsvidenskabsforlaget har udgivet, reelt er et manuskript indeholdende Per Thorells omfattende ændringer. Sagsøger anfører selv, at ændringerne var så massive, at der fremkom et helt nyt manuskript, hvilket medfører, at der er tale om et helt nyt værk.

Det er altså dette manuskript, som Åndsvidenskabsforlaget har udgivet.

Siden der efter sagsøgers egen opfattelse *"fremkom et helt nyt manuskript"*, som reelt ikke var forfattet af Martinus, så har sagsøger naturligvis ikke ophavsretten til dette manuskript. De sagsøgte udgivelse og salg af manuskriptet udgør på den baggrund ikke en krænkelse af sagsøgers ophavsret.

Særligt vedrørende sagsøgers påstand 1.3.5 (Martinus Webcenter)

Sagsøger anfører flere steder, at en række lydoptagelser af Martinus' foredrag er omfattet af sagsøgers ophavsret, og at de sagsøgte på den baggrund ikke må udnytte disse. Det bestrides imidlertid, at disse foredrag nyder ophavsretlig beskyttelse i henhold til ophavsretslovens § 1.

Hertil kommer, at Martinus gav tilladelse til, at hans foredrag kunne optages, samt at disse optagelser kunne anvendes uden begrænsninger. Som dokumentation herfor fremlægges som **bilag C** en kopi af Kontaktbrev nr. 6 af 25. marts 1965. Heraf fremgår det udtrykkeligt, at det stod deltagere frit for at optage Martinus' foredrag. Der gøres for god ordens skyld opmærksom på, at Martinus Webcenter har opnået tilladelse fra rettighedshaveren til selve optagelsen i henhold til ophavsretslovens § 66 til at anvende optagelserne som gjort.

Særligt vedrørende sagsøgers påstand 1.4.3 og 1.4.4 (DTT)

Sagsøger påstår, at DTT og Livets Skole skal ophøre med en lang række handlinger i relation til hjemmesiden www.det-tredie-testamente.dk. Denne hjemmeside tilhører imidlertid hverken DTT eller Livets Skole, og hverken DTT eller Livets Skole har kontrol over, hvilket indhold der findes på siden. Som **bilag D** fremlægges et såkaldt whois-opslag fra Dandomain. Heraf fremgår det med al tydelighed, at hjemmesiden ikke ejes eller administreres af DTT eller Livets Skole. Allerede af denne grund skal DTT og Livets Skole frifindes for sagsøgers påstand 1.4.3 og 1.4.4

Vederlag og erstatning

Såfremt retten mod forventning måtte nå frem til, at de sagsøgte handlinger udgør ophavsretlige krænkelse, gøres det gældende, at de sagsøgte handlinger alene kan udløse et minimalt vederlag til sagsøger i henhold til ophavsretslovens § 83.

Det gøres desuden gældende, at sagsøger ikke vil have krav på yderligere økonomisk kompensation i form af erstatning eller godtgørelse.

Det er naturligvis en forudsætning for tilkendelse af erstatning, at der er lidt et tab. Sagsøger har imidlertid ikke dokumenteret eller blot sandsynliggjort, at sagsøger skulle have lidt noget tab som følge af de sagsøgte handlinger. Som nævnt ovenfor har de sagsøgte handlinger ej heller givet de sagsøgte nogen økonomisk fortjeneste.

De sagsøgte vil fremkomme med yderligere bemærkninger i relation til vederlag og erstatning, når sagsøger er fremkommet med sit påståede betalingskrav.

Anbringender

Til støtte for de sagsøgtes påstande gøres følgende anbringender gældende:

(1) Sagsøgtes handlinger udgør ikke en krænkelse af sagsøgers ophavsrettigheder, idet:

Det er fastslået i praksis og i den juridiske litteratur, at en ophavsretlig relevant handling kan forsvares med henvisning til EMRK artikel 10, selvom denne handling ikke falder ind under en i loven defineret undtagelse til eneretten.

En gennemgang af den relevante praksis og den juridiske litteratur fører til, at de sagsøgtes handlinger i denne sag kan forsvares i henhold til EMRK artikel 10.

De sagsøgtes handlinger var nødvendige for, at offentligheden kunne få adgang til det originale Værk, idet sagsøger har nægtet at udgive de originale Værk på trods af adskillige anmodninger herom, hvilket er stik imod Martinus' ønsker.

Sagsøgers ophavsret anvendes til fuldstændigt at forhindre offentlighedens adgang til Værket i original form.

Det har enorm betydning for den store personkreds, der studerer Martinus' Værk og lever efter Martinus' verdensopfattelse, at der er adgang til det originale kildemateriale.

De sagsøgtes handlinger er ikke drevet af kommercielle eller økonomiske hensyn, og de sagsøgte har ingen fortjeneste haft ved deres handlinger.

De sagsøgtes handlinger er i offentlighedens interesse, idet offentligheden og herunder det store antal personer, der lever efter Martinus' verdensopfattelse, af sagsøger nægtes adgang til det originale Værk.

Det er fastslået i praksis fra den Europæiske Menneskerettighedsdomstol samt i dansk og udenlandsk praksis i øvrigt, at det netop er ovennævnte hensyn, der medfører, at en ophavsretlig relevant handling kan tillades med henvisning til EMRK artikel 10, selvom handlingen ikke falder ind under en defineret undtagelse til eneretten. Dette synspunkt er der desuden bred opbakning til i den juridiske litteratur, jf. eksempelvis Udsen i De informationsretlige grundsætninger 2009,

Schovsbo og Rosenmeier i Immaterialret, 3. udgave 2013 samt Dirk Voorhoof og Inger Høedt-Rasmussen i artiklen Copyright vs. freedom of expression.

(2) Særligt vedrørende det såkaldte "Ufuldendte manuskript"

De sagsøgte udgivelse og salg af "Det ufuldendte manuskript" udgør ikke en krænkelse af sagsøgers ophavsret, idet manuskriptet med Thorells omfattende ændringer i henhold til sagsøgers egen opfattelse udgør et helt nyt manuskript.

(3) Vedrørende sagsøgers påstand 1.3.5 (Martinus Webcenter)

Tilgængeliggørelsen af Martinus' foredrag udgør ikke en krænkelse af sagsøgers ophavsret.

Foredragene er ikke ophavsretligt beskyttede, og selv, hvis dette skulle være tilfældet, så har Martinus selv givet tilladelse til, at hans foredrag kunne optages og anvendes frit.

(4) Vedrørende sagsøgers påstand 1.4.3 og 1.4.4 (DTT)

Hjemmesiden www.det-tredie-testamente.dk tilhører hverken DTT eller Livets Skole, og hverken DTT eller Livets Skole har kontrol over, hvilket indhold der findes på siden, jf. bilag B.

Hverken DTT eller Livets Skole kan derfor holdes ansvarlige for indhold på hjemmesiden.

(5) Vedrørende vederlag og erstatning

Hvis retten måtte nå frem til, at de sagsøgte handlinger udgør ophavsretlige krænkelse, kan en eventuel betaling alene udgøre et minimalt vederlag til sagsøger.

Sagsøger har herudover ikke dokumenteret at have lidt et tab, hvilket er en klar betingelse for at få tilkendt af erstatning, og de sagsøgte har ingen fortjeneste haft ved handlingerne.

Momsforhold

Kosmologisk Information og Kosmologisk Information v/ Ruth Olsen momsregistrerede. De øvrige sagsøgte er ikke momsregistrerede.

Dokumenter og andre beviser, som påberåbes:Bilag

Bilag A: Sagsøgers redegørelse "Udgivelse af Martinus' efterladte skrifter" fra oktober 2004

Bilag B: Uddrag fra magasinet "Den ny verdensimpuls", nr. 4, december 2007, side 24-27

Bilag C: Kopi af Kontaktbrev nr. 6 af 25. marts 1965

Bilag D: Opslag fra Dandomain.dk vedrørende domænet www.det-tredie-testamente.dk

Forklaringer

Kurt Christiansen, Ruth Olsen, Søren Ingemann Larsen og Jan Langekær vil afgive partsforklaring under sagen.

Der tages desuden forbehold for at indkalde relevante vidner på et senere tidspunkt.

Sagsøgers informationspålæg

Det bestrides, at det kan lægges til grund, at de sagsøgte har krænket sagsøgers ophavsret, jf. sagsfremstilling og anbringender ovenfor. De anførte spørgsmål vil af denne grund ikke blive besvaret, idet de anses for irrelevante for sagen.

For god ordens skyld bemærkes det i øvrigt, at en række af de anførte spørgsmål under alle omstændigheder rent teknisk er umulige at besvare. Det gælder eksempelvis spørgsmål 4.3.1 og 4.4.3.

Sagsøgers provokationer

5.1, 5.2, 5.3, 5.4.1

De sagsøgte kan anerkende, at de af de sagsøgte udgivne og solgte værker er 1:1 kopier af Martinus originale værker i uændret form.

5.4.2

Provokationen vil ikke blive besvaret. Der henvises til det fremførte ovenfor vedrørende optagelser af Martinus' foredrag.

Processuelle forhold

Processuelle meddelelser kan i denne sag sendes til advokat Johan Schlüter v. advokat Mads Jørgensen, Højbro Plads 10, 1200 København K.

København, den 30. august 2013

Johan Schlüter

Mads Jørgensen